

ÇÖZÜM BEKLEYEN 34 MİLYON DAVA VAR

Uyuşmazlık yönetimi anlayışı oluşturmamız

● EKONOMİ Gazetesi ve **Daha İyi Yargı Derneği** işbirliğinde gerçekleştirilen 'Ekonomi ve Hukuk Buluşmaları'nın 14'üncü durağı Van oldu. İş ve hukuk camiasından çok sayıda ismin katıldığı etkinlikte ekonomi ve hukukta temel sorunlar gündeme getirilirken sosyo-ekonomik olarak geride kalan Van'a pozitif ayrımcılık verilmesi istendi.

● **Daha İyi Yargı Derneği** Başkanı Mehmet Gün, 2022'de icra takibi, idari ceza ve hukuk davası olmak üzere 34 milyon davanın sonuç beklediğini belirterek, "100 yılda bir sürü şey başardık. Fakat yargı meselesini başaramadık. Halen hakimler iktidarın emrinde diye şikayet ediyoruz. Bundan kurtulabilmek için yargıyı şeffaf konuma getirmeliyiz" dedi.

TALİP ÖZTÜRK/VAN

Daha İyi Yargı Derneği ve EKONOMİ Gazetesi işbirliğinde düzenlenen 'Ekonomi ve Hukuk Buluşmaları'nın 14'üncüsü 'Sürdürülebilir Büyüme İçin Daha İyi Yargı ve **Sivil Anayasa**' temasıyla Van'da gerçekleşti. Elite World Van Otel'de gerçekleşen toplantıya **Daha İyi Yargı Derneği** Başkanı Mehmet Gün, EKONOMİ Gazetesi Yönetim Kurulu Başkanı Hakan Güladağ, TOBB ETÜ Öğretim Üyesi ve EKONOMİ Gazetesi Yazarı Prof. Dr. Fatih Özatay, DOĞUSİFED Yönetim Kurulu Başkanı Müslüm Erbay, VATSO-DER Yönetim Kurulu Başkanı Zahir Kandaşoğlu ve Van Barosu Başkanı Av. Sinan Özaraz ve DOĞUSİFED Yönetim Kurulu Üyesi Muazzez Çağlar Kesici ile Van iş dünyası temsilcileri, iş insanları hukuk camiasından çok sayıda isim katıldı.

"Van lojistik olarak kısıtlanmış bir bölge"

DOĞUSİFED ev sahipliğinde düzenlenen etkinlikte Müslüm Erbay, Vanlı iş insanlarının yaşadığı sorunları anlattı. Gayri Safi Milli Hasıla payı sıralamasında 81 il arasında son sıralarda yer aldıklarını söyleyen Erbay, "İran'la 296 kilometre sınırı olan imkân ve imtiyazlardan bahsederken fakat bir tane sınır kapısı olan kapıda da ihtisas gümrüğü olmayan, karayolu TIR geçişi olmadan İran'la 295 kilometre sınır olan bir Van olmasına rağmen lojistik anlamda kısıtlanmış bir bölgeden bahsediyoruz. Belediyeleri kayyumla yönetilen, şehirçilik anlamında hiç de örnek gösterilemeyen şehrimizin bir yılın sorunundan bahsedip bu pozitif ortamı olumsuz bir havaya çevirmek istemem. Tüm bunlara rağmen potansiyeller göz önüne alındığında büyük bir gelecek vad ediyor" dedi.

"Bölgesel kalkınmışlık farkını hukukla azaltabiliriz"

Muazzez Çağlar Kesici de açılışta yaptığı konuşmada hukukun her alanda herkese lazım olduğunu belirterek, ekonomik refahın bütün topluma eşit, adil ve dengeli bir şekilde yayılması için hukuk ve ekonominin birbirini tamamlaması gerektiğini söyledi. Kesici, "Ekonomik sistemin sağlıklı bir şekilde işleyebilmesi ihtiyaçların karşılanmasıyla bağlı olduğu kadar etkili bir hukuk sisteminin varlığına da bağlıdır. Ekonomik hayata uygun hukuk kurallarının hazırlanmasının yanında ekonomik alanın örgütlenişi ve işleyişinin de hukuk kurallarına bağlanması temel bir zorunluluktur. Zira hukuk, temellere dayanmayan hiçbir ekonomik girişim etkin olamaz. Etkin olsa dahi meşru olmaz. Toplumsal yaşamın her alanında olduğu gibi ekonomide de adalet-i güven istikrar ancak ileri bir hukuk devleti ve ileri demokrasiyle mümkündür. Muş, Bitlis, Hakkâri ve ilimizi de bünyesinde barındıran TRB2 bölgesi olarak sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi açısından

Türkiye'nin en geri kalmış bölgesi durumundayız. Türkiye'nin en yoksul illerini kapsayan TRB 2 bölgesine yönelik gerek özel kesim gerek kamusal nitelikli yatırımlar ziyadesiyle eksik kalmaktadır. Ekonomik alanın ülke genelinde adil, eşit ve dengeli bir şekilde örgütlenişi ve işletilmesi bölgeler arası bu kalkınmışlık farkını azaltacak temel unsur yine hukuktur" ifadelerini kullandı.

"Yüksek enflasyonun nedeni yurtdışı değil, bizim yaptıklarımız"

Açılış konuşmalarının ardından Fatih Özatay, Ekonomide Bizi Neler Bekliyor konulu sunum yaptı. Türkiye'nin risk algısı yüksek olduğu için yurtdışından yüksek faizle dolar cinsinden borçlandığını aktaran Özatay, şunları söyledi: "Bunlar kısa vadeli mutlaka çözülmesi gereken, olmazsa olmaz sorunlar. 2021'den sonra anlaşılacak bir şekilde faiz düşürülmeye başlayınca enflasyon da sıçradı. Enflasyonun temel nedeni yurtdışı falan değil bizim yaptıklarımız. Enflasyon özelinde sabit gelirli ve işsizleri derinden yaralıyor. Bir diğer sorun olan cari açığı eğer finanse edemiyorsanız zaten cari açık veremiyorsunuz. Bu daha az ithalat, tüketim, yatırım ve daha fazla işsizlik demek. 2022'de cari işlemler açığının 13,6 milyar dolarını finanse edemediğimiz. Bu yılın ilk 8 ayında da bu devam etti. Türkiye'nin bunu çözmesi gerekiyor. Bu nedenle Birleşik Arap Emirlikleri'ne, Suudi Arabistan'a gidiliyor ama onlar bir defalık can suyu sağlamak için. Onun sağlanması iyi elbette ama bunun sürekli akıyor olması da gerekiyor. Normal yollardan Türkiye bunu sağlayabilir. Bizde borçlanma faizi yüzde 400. Kore'de 30-40 mesela. 400 de dünya ölçeğinde çok yüksek. Gelişmiş ülkelerle refah farkını bir türlü kapatmıyoruz. Kişi başına düşen milli gelirde 1980'den beri yerinde saymışız. Dünya Bankası ülkeleri dört

gruba ayırıyor. Yüksek gelir grubu, yüksek orta gelir grubu, düşük orta gelir grubu ve düşük gelir grubu ülkeler var. Türkiye'de yüksek orta gelir grubunda. Bir alt gruptan üst gruba çıkan ülkeler de var. Bunlar da fazla yatırım yapıyorlar. Yatırımların kalitesi de iyi. AVM falan değil de sanayi altyapısı ve verimliliği artıran yatırım yapıyorlar."

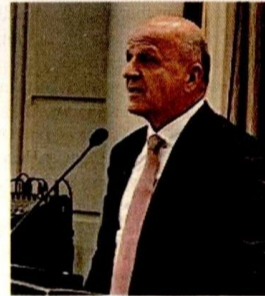
"Darboğaz oluşturmuşuz"

Daha İyi Yargı Derneği Başkanı **Av. Mehmet Gün** de 'Ekonomik İstikrar İçin Daha İyi Yargı' başlıklı sunumuyla sorunları ve çözümleri anlattı. Türkiye'de bir uyuşmazlığın mahkemelerde yıllarca sürdüğünü dile getiren Mehmet Gün, "2022 yılında icra takibi, idari dava, ceza davası, hukuk davası vs. 34 milyon dava var. Davanın en azından 2 tarafı olduğu göz önünde bulundurulduğunda 68 milyon uyuşmazlığımız var" diye konuştu.

Dava sayısının çok olmasının sorun olmadığını ancak bu davaların sonuçlanma sürelerinin oldukça uzun olduğunu aktaran Gün, "daha iyi bir yargıya ilişkin önerilerini şu sözlerle anlattı: "Bu kadar uyuşmazlığın ceza davası açısından söylemek gerekirse birisi hakkında ceza davası açıldığında beraat etmişse sorun yok ama mahkumiyetine haksız olarak karar verilmişse o kişinin yaşadığı çileleri bir düşünün. İlk derece mahkemesinde 254 gün Türkiye ortalaması. İstinat mahkemelerinde 215, Yargıtay'da 538 gün. Neredeyse 2 yıl. Bir darboğaz oluşturmuşuz. O darboğaz bizim ceza davalarımıza 159 gün daha ekliyor. Burada Yargıtay bir bozma kararı verdiği durumda bu süreleri 2 ile çarpın. 10 seneyi geçtiniz. Bizim aslında 3-4 ayda çözmemiz gereken davalar ticaret mahkemelerinde 4-5 sene sürüyor. Esas yangın yeri bu.

"Mahkeme 10 yıl sürdüğü için ticaret yapmıyoruz"

Başımıza bir sorun geldiğinde o sorunu çözecek mahkemeye gittiğimizde hemen çözülmesi gereken davalar bizi 10 seneye uğraştırıyor için güvenmediğimiz kimselerle ortaklık yapmaktan ticaret yapmaktan çekiniyoruz. Ticaret yapmadığımız zaman gelirlerimiz az kalıyor. Biz uyuşmazlık çözümlü anlayışından yani mesele

Av. Mehmet Gün

Yargının kaliteli hizmeti üretmesini sağlamak zorundayız. Yargı görevini yapamadığında ekonomik ve yapısal sorunlar meydana geliyor.

mahkemeye intikal ettikten sonra hukukçulara gitmekten uyuşmazlık yönetimi anlayışına geçelim diyoruz.

"Yargıda 100 yılda hiçbir şey değişmedi"

Yargının toplumun ihtiyacı olan kaliteli hizmeti üretmesini sağlamak zorundayız. Yargı görevini yapamadığında ekonomik ve yapısal sorunlar meydana geliyor. Türkiye Cumhuriyeti bu 29 Ekim'de 100. yılını doldurdu. 100 yılda bir sürü şeyler başardık. Fakat başaramadığımız iki tane mesele var. En başta yargı. Kaliteli hizmet veremediği için biz onu yürütmeye bağımlı hale getiriyoruz. Yargıyı yürütmeye bağladığınız zaman hizmetinin birinci şartı olan kalite ortadan kalkıyor. Yürütmeye bağlı olan bir yargıya kimse güvenemez. Halen hakimler iktidarın emrinde diye şikayet ediyoruz. 100 sene geçmiş şikayetimiz aynı. Bundan kurtulabilmek için bizim yargıyı kaliteli hizmet verecek, şeffaf ve topluma hesap verecek, hukukun üstünlüğüne yüksek derecede riayet ederek herkese örnek olacak hale getirmemiz gerekiyor.

Bankalar, Van'a çifte standart uyguluyor

EKONOMİ Gazetesi Yönetim Kurulu Başkanı Hakan Güladağ'un moderatörlüğünde gerçekleştirilen İş ve Hukuk Dünyasının Beklentileri ve Önerileri panelinde DOĞUSİFED Başkanı Müslüm Erbay, VATSO-DER Başkanı Zahir Kandaşoğlu ve Van Barosu Başkanı Av. Sinan Özaraz ekonomi ve hukuk sitemindeki eksikler ve sorunlara ilişkin değerlendirme ve önerilerde bulundu. Van iş dünyasının yaşadığı sorunları anlatan **Zahir Kandaşoğlu**, şöyle konuştu: "Bu şehirde yaşayan hiçbir iş insanı çocukunu alıp tatile gidemez. Bu kentte yaşayanların iş gücü gece gündüz çalışmak. Buna rağmen bu ülkede ilin ekonomisi 76. sırada. 29 Ekim'de bu ülke 100. yılını kutladı. 100 yıldır bu şehir hep ağıyor. Sürekli sorun yaşıyor. Çözümün önündeki en büyük engel ise bankacılık sistemidir. Bu ülkede tüm bankalar batıda ve doğuda farklı tutum içinde. Buradak insanların hiçbirinin limiti açık değildir. İstedik gün bankalara gidip kredi alamazsınız. Batıda 2 evi 15 milyon TL değerinde teminat gösterip alabilirsiniz ama benim burada koskocaman 60 dairelik binam 20 milyon liralık gösterilir. Benim malm değersizdir. Bu bölge zaten kritik ve çok kısıtlı bir bölge. Kaynaklar doğru yönetilmiyor ve dağıtılmıyor. Kaynakların dağılımında rekabet eşitsizliği var. Van'da iş adamları GES kuramıyor. Böyle bir kara alındığında Ankara'da hazine arazileri için gerekli evrakları alırlar yanımızda gelip yüzde 65 benim yüzde 35 senin beraber yatırım yapalım diyorlar. Kamu ihalelerinin ağır şartlarından dolayı Vanlı firmalar katılmıyor.

"Tren yolu kesintisiz devam etmeli"

Müslüm Erbay ise bölgesel kalkınmayı sağlayacak sorunların çözülemediğini ifade ederek, "Buna bir anlam veremediğimizi söylemek istiyorum. Cumhuriyet'in zorlu ilk yıllarında demiryolunu döşemişiz Van halkının yerel ve bölgesel kalkınmasını sağlayacak lojistik, tren vagonu feribota mahkûm edilmiş. Uzakdoğu'dan gelen tren Van Gölü'nde Feribota yükleniyor. Denizcilik işletmesi de ekstradan bir ücret istiyor. Rekabet edilemeyeceği için demiryolunun kesintisiz olmasını talep ediyoruz" ifadelerini kullandı.

"Ekonomiye yön veren hukuktur"

Sinan Özaraz, dünyadaki bütün savaşlara bakıldığında temelinde ekonomik ve hukusal sorunlar olduğunu söyleyerek, "Yine bu savaşların bitirilmesi hukusal anlaşmalarla ekonomik çıkarımlar üzerine kurulur. Ekonomiye yön veren hukuktur ama eğer hukuk ekonomi düzenlemesini yaparken bölgeleri, şehirleri toplamları gerçekliği dikkate almazsa yaptığı düzenlemeler gerçek anlamda ekonomik düzenlemeyi değil sadece boş bir mevzuattan ibaret kalır. Örneğin, biz halihazırda bir sosyal devletiz. Sosyal devletin gereği bütün insanların yaşamsal kaynaklarını istisnasız sağlayabilmektir" dedi.

